

KRATKA BIOGRAFIJA PROF. MILJE RADANA

miercuri, 06 iunie 2012

{xtypo_quote}Djela - ne krasi obe anja - krasi uspješnu dvadesetogodišnju političku karijeru prof. Milje Radana, aktualnog kandidata Zajedništva Hrvata za funkciju kneza u Karaevskoj općini.
{/xtypo_quote}

Profesor je rođen 26.09.1938. u staroj obitelji Ivana Radana, svoga djeda, na čijoj je imovini ostao i naslijedio stari drveni dom kojega nije porušio, nego samo dotjerao kako bi izgledao suvremenije. Djed prof. Radana je bio vrijedan i snalažljiv domaćin. Stekao je za vrijeme života dosta imanja i bio otac petero djece. Pretposljednje dijete, Milja, rođen 27.09. 1909. godine bio je otac aktualnog predsjednika Zajedništva Hrvata.

Profesorova mama potječe iz obitelji Gera, kojih je bilo tako er petero braće. Mama se zvala Ljuba (Marta – Amalija), a rođena je 20. srpnja 1920. godine. Odrasla je kod svoje rođene tetke Kate, rođene inkul, udate Draghia, koju je zvala „babo“.

Otac mu je bio zastrašujuć i lovac za divljač. Uvijek je ga olov u bježanju, smatrajući da i zvjer ima pravo braniti goli život, pa ako mu je sreća bila kobna, onda sebe nije smatrao krivim za uskraćeni život. Ako je u mladosti bio grom za divljač, pod starost je postao najžustriji zaštitnik svojih žrtava iz mladosti. Kao dobar lovac, družio se s ljudima različitog društvenog staleža (inženjeri, liječnici, učitelji), stekavši pozitivno shvaćanje za budućnost svoga sina.

Prof. Radan je od malenih nogu, već u šestoj godini, bio zadužen za uvatiti krave i ovce, pa čak i spavati pored njih u polju. Školu je počeo pohađati u svojoj, bez nekoliko dana ispunjenoj sedmoj godini. Kada je došao prvi školski dan, djed Ivan, svojim strogim starim glasom, rekao je, prijetio i Profesorovu ocu: „Daj Miljo dete u hrvatsku školu“. Budući da je otac bio prijatelj s ravnateljem rumunjske škole, ipak je profesora upisao u rumunjsku takozvanu „Gornju školu“ (Donja je bila hrvatska škola čiji su učitelji bili Hrvati iz Hrvatske). Takva ga je odluka teško pogodila. Do trećeg razreda učiteljica mu je bila „gospođa Katica Koložara, Karaevska Hrvatica, koja ga je naučila dobro čitati i pisati, te polako uputila u tajne njemu stranog rumunjskog jezika. U četvrtom je razredu došao pred učitelja koji nije znao Karaevski jezik, a on nije dobro znao rumunjski. Odlučio je znati, ne zato manje računati, a još manje pripovjedati protiv njega, te ga je zbog tupe naravi učitelj, Iulie Topala, nešto mlatio debelom knjigom po glavi, a u čemu se čudio zato što učitelj to čini, jer mu objašnjenja razumio nije.

Po završetku osnovne škole nastavio je, nakon jedne godine prekida, peti razred, ali na maternjem hrvatskom jeziku, i to mu je ubrzo otvorilo nove spoznajne horizonte, te po završetku sedmog razreda upisao je osmi u Srpsko-hrvatskoj gimnaziji u Temišvaru, koju završava 1957. Godinu dana se započinje u Karaevu, kao učitelj. 1958. godine upisuje se na Filološki Fakultet u Bukureštu, odjel za srpsko-hrvatski jezik. Diplomira 1963. godine i postaje profesor za srpsko-hrvatski i rumunjski jezik.

Profesor Radan promovira sve stupnjeve profesionalnog usavršavanja, a 1981. godine postaje profesorom prve klase. Od 1971. godine podržava ispite i radove za doktorantsku titulu u slavenskoj lingvistici, što ostaje i do danas. Počeo je dovršiti doktorsku dizertaciju 1991. godine u Zagrebu, u koju svrhu mu se odobrava polugodišnja stipendija. Moralno se nije usudio tražiti Hrvatskoj da traži za njegovu stipendiju, pogotovo u vremenu kada je ona agresirana zbog proglašenja svoje neovisnosti. I tako ode stipendija i do samostalne hrvatske države. Tada mu je odluka uvijek imala posebno zadovoljstvo, iako, do sada nikome o tome govorio nije.

Od 1963. službovao je kao profesor za maternji jezik sve do 2000. g. U nekoliko navrata obavljao je dužnost ravnatelja Doma kulture od 1966. Od 1973. do 1975. imenovan je za ravnatelja desetogodišnje škole u Karaevu. Imenovanje je obnovljeno u periodu 1980-1989. Od 1990. zaposlen je kao urednik za školske knjige na hrvatskom jeziku u Bukureštu gdje radi sve do 1996. Od 1996. do 2000. izabran je za na čelnika općine Karaeva, a od 2000. g. izabran je u nekoliko navrata za zastupnika hrvatske manjine u Rumunjskom Saboru,

koju zastupa i dandas.

Pored prosvjetnog i kulturnog djelatništva, predsjednik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj bavio se tijekom vremena i s dijalektološkim istraživanjima, a posljedica takvih preokupacija su nekoliko stru nih osvrtu o osobinama karaševkih živih govora.

To bi u najkra im crtama bila Profesorova biografija, životopis ovjeka koji je oduvijek bio u službi hrvatske zajednice i sredini svojih ljudi.

Ivan Dobra